

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
MEDIACIJA	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: prof. dr. Rimantas Simaitis Kitas (-i): prof. dr. Vigita Vėbraitė, doc. dr. Alfredas Laurinavičius, doc. dr. Vida Petrylaitė, vyr. lekt. dr. Miglė Žukauskaitė-Tatorė	Vilniaus universitetas, Teisės fakultetas, Privatinės teisės katedra Saulėtekio al. 9, I rūmai, LT-10222, Vilnius 311 kab., tel. (8 5) 2366170, el. paštas: ptkatedra@tf.vu.lt

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Antroji	Pasirenkamasis

Igyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Auditorinė	8 (pavasario) semestras	Lietuvių, anglų

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: Civilinė teisė. Bendroji dalis, Civilinė teisė. Prievolių teisė I/II d. ir II/II d., Civilinė teisė. Šeimos ir paveldėjimo teisė, Civilinio proceso teisė I/II d. ir II/II d., Administracinė teisė, Administracinio proceso teisė	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	133	50	83

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos
Studijų dalykas yra skirtas: a) suteikti studentams teorines žinias apie mediaciją civiliniuose ir administraciniuose ginčiuose; b) supažindinti studentus su nacionalinėmis bei tarptautinėmis teisės normomis, reguliuojančiomis mediaciją ir su ja susijusius reikšmingiausius aspektus; c) suformuoti studentams įgūdžius, kurie reikalingi efektyviai vykdyti mediaciją civiliniuose ir administraciniuose ginčiuose praktikoje ir dalyvauti joje.

Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Studentas: - Išmanys, gebės analizuoti bei aiškinti mediacijos civiliniuose ir administraciniuose ginčiuose teisinį reguliavimą Europos Sąjungoje, Europos Taryboje bei Lietuvos Respublikos nacionalinėje teisėje bei nacionalinės teisės aktų keliamus reikalavimus mediatoriams; - gebės sistemškai vertinti mediacijos pritaikymo galimybes civiliniuose ir administraciniuose ginčiuose, jos rūšis bei santykį su kitais ginčų sprendimo būdais; - gebės paaiškinti konflikto priežastis, raidą, konfliktų psichologinius ypatumus; - gebės įvertinti civilinio ir administracinio ginčo tinkamumą mediacijai; - išmanys skirtingus mediacijos stilius bei gebės juos palyginti, gebės išskirti ir aiškinti skirtingų mediacijos etapų ypatumus ir uždavinius; - įgis praktinius įgūdžius reikalingus mediacijos vykdymui bei vadovaudamiesi profesinės etikos reikalavimais gebės juos pritaikyti medijuojant ginčus tiek individualiai, tiek ko-mediacijoje. - gebės efektyviai taikyti pagrindines derybų technikas mediacijos metu, tiek kaip mediatorius, tiek kaip ginčo šalis ar ginčo šalies atstovas. - gebės sklandžiai, argumentuotai ir logiškai reikšti savo nuomonę bei pristatyti poziciją, raštu ir žodžiu komunikuoti profesinėje bei viešojoje erdvėje, taikant įgytas mediacijos proceso žinias ir gebėjimus. - gebės savarankiškai studijuoti ir analizuoti mokslinę bei praktinę medžiagą, sisteminti informaciją.	Paskaitos (probleminis dėstymas), Pratybos (darbas grupėse, mediatoriams reikalingų įgūdžių lavinimo pratimai, mediacijos situacijų simuliacijos – vaidmenų žaidimai, situacijų analizė), Savarankiškas darbas (literatūros studijos ir analizė).	Egzaminas raštu (testas) ir žodžiu (mediacijos simuliacija), tarpinis atsiskaitymas žodžiu (mediacijos simuliacija).

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminariai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Mediacijos samprata, sąvoka, tikslai ir skiriamieji bruožai. Mediacijos stiliai. Mediacijos vieta ginčų sprendimo būdų visumoje. Mediatoriaus vaidmuo mediacijoje. Mediatoriaus pareigos ir teisės. Mediatoriaus profesinė etika.	4						4	6	Literatūros studijos.
2. Konflikto ir ginčo samprata bei jų sprendimo būdai. Konflikto požymiai, dinamika ir psichologija. Konfliktų teorija. Konflikto ir ginčo tinkamumas mediacijai	4						4	8	Literatūros studijos.
3. Mediacijos principai. Mediacijos procesas. Mediacijos dalyviai. Mediacijos stadijos. Susitarimas dėl mediacijos. Taikos sutarties sudarymas ir priverstinis vykdymas	4			4			8	6	Literatūros studijos, teisės aktų analizė, pasiruošimas taikos sutarčių rengimo pratyboms.
4. Pasirengimas mediacijai	1						1	3	Literatūros studijos, pasirengimas praktinėms užduotims.
5. Mediacijos proceso valdymas. Individualios ir bendros mediacijos sesijos	1			1			2	4	Literatūros studijos, pasirengimas praktinėms užduotims.
6. Mediatoriaus vaidmuo mediacijos pradžioje	1			4			5	6	Literatūros studijos, pasirengimas praktinėms užduotims.
7. Mediatoriaus bendravimo technikos	2			4			6	8	Literatūros studijos, pasirengimas praktinėms užduotims.
8. Derybų pagrindai. Derybų vedimo technikos	2			4			6	10	Literatūros studijos, pasirengimas praktinėms užduotims.
9. Sudėtingų klientų elgesio ir emocijų valdymas	1			1			2	8	Literatūros studijos, pasirengimas praktinėms užduotims.
10. Ko-mediacija				2			2	4	Literatūros studijos, pasirengimas praktinėms užduotims.
11. Atskirų kategorijų civilinių ginčų (šeimos, vartotojų, darbo, verslo, pacientų ir kt.) ir administracinių ginčų mediacijos ypatumai	4						4	6	Literatūros studijos, teisės aktų analizė.
12. Mediacijos teisinis reglamentavimas Lietuvoje ir Europos Sąjungoje. Mediatoriaus profesinė veikla. Teisminės mediacijos ir privalomosios mediacijos ypatumai. Mediacijos ir teisės Procesinės garantijos, lengvatos ir sankcijos. Mediacija tarptautiniuose ginčiuose. Su mediacija civiliniuose ir administraciniuose ginčiuose susijusių Lietuvos teisės žinių pagrindai	6						6	14	Literatūros studijos, teismų praktikos ir teisės aktų analizė.
Iš viso	30			20			50	83	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Tarpinis atsiskaitymas žodžiu	20	Semestro metu	Vertinama balais nuo 1 iki 10. Balų suma dauginama iš 0,2. Tarpinis atsiskaitymas pridedamas prie galutinio egzamino balo tik tuo atveju, jei yra įvertintas teigiamai (5 balais ir daugiau). Priešingu atveju prie galutinio egzamino balo pridedama 0 balų. Tarpinio atsiskaitymo metu vykdoma mediacijos dalies simuliacija – vaidmenų

			žaidimas. Tarpinio atsiskaitymo metu vertinami gebėjimai atlikti mediatoriaus įvadą į mediaciją, sudaryti mediacijos darbotvarkę, praveisti individualias sesijas su ginčo šalimis. Vertinant simuliaciją atsižvelgiama į iki tarpinio atsiskaitymo paskaitų ir pratybų metu išdėstytos ar nurodytos teorinės medžiagos taikymą praktikoje, pademonstruotus mediatoriaus įgūdžius (klausymosi ir bendravimo, mediacijos proceso valdymo, ginčo turinio valdymo, derybų ir jų strategijų parinkimo bei taikymo, tinkamo atsako į skirtingas ginčo šalių elgsenas ir šių elgsenų pozityvaus valdymo, problemų sprendimo, sprendimo priėmimo, konfliktų ir ginčų analizės, valdymo ir tinkamų strategijų ir metodų parinkinėjimo, ko-mediacijos) bei šių įgūdžių pritaikymo praktikoje efektyvumą. Po simuliacijos vykdoma joje dalyvavusių asmenų savianalizė bei klausimai-atsakymai, siekiant įvertinti studentų teorines žinias ir suvokimą apie mediatoriaus įgūdžius ir jų taikymą.
Egzaminas raštu ir žodžiu	80	Semestro gale	Egzaminas sudarytas iš dviejų dalių: dalies raštu ir dalies žodžiu. Kiekviena dalis vertinama balais nuo 1 iki 10. Kiekvienos dalies įvertinimas balais dauginamas iš 0,4. Gautos vertės sudedamos. Egzaminas laikomas išlaikytu, jeigu abi egzamino dalys įvertinamos teigiamais balais (5 balai ir daugiau). Egzamino rašytinėje dalyje pateikiamas testas, sudarytas iš 20 vienodos vertės klausimų, turinčių po 3 galimus atsakymus, iš kurių 1 yra teisingas. Vertinant atsakymus atsižvelgiama į tai, kaip studentas išmano teorinius studijų dalyko temų aspektus. Egzamino žodinėje dalyje įgyvendinama mediacijos simuliacija – vaidmenų žaidimas ir jų aptarimas (savianalizė bei klausimai-atsakymai). Vertinant simuliaciją atsižvelgiama į teorines žinias ir jų taikymą praktikoje, suvokimą apie mediatoriaus įgūdžius ir šių įgūdžių (klausymosi ir bendravimo, mediacijos proceso valdymo, ginčo turinio valdymo, derybų ir jų strategijų parinkimo bei taikymo, tinkamo atsako į skirtingas ginčo šalių elgsenas ir šių elgsenų pozityvaus valdymo, problemų sprendimo, sprendimo priėmimo, konfliktų ir ginčų analizės, valdymo ir tinkamų strategijų ir metodų parinkinėjimo, ko-mediacijos) demonstravimą bei jų pritaikymo praktikoje efektyvumą.

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
KAMINSKIENĖ N., RAČELYTĖ D., TVARONAVIČIENĖ A.	2013	Mediacija: vadovėlis		Mykolo Romerio universitetas
KAMINSKIENĖ N., SONDAITĖ J. et. al.	2019	Mediatoriaus vadovas		Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija
FISHER, R., URY, W. L., PATTON, B.	2007	Derybų menas: kaip susitarti nenusileidžiant?		Alma littera

Privalomi teisės aktai:

- 1980 m. spalio 25 d. Hagos konvencija dėl tarptautinio vaikų grobimo civilinių aspektų.
- 1989 m. lapkričio 20 d. Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija.
- 2003 m. lapkričio 27 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2201/2003 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų, susijusių su santuoka ir tėvų pareigomis, pripažinimo ir vykdymo, panaikinant Reglamentą (EB) Nr. 1347/2000 (OL 2004 m. specialusis leidimas, 19 skyrius, 6 tomas, p. 243).
- 2008 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/52/EB dėl tam tikrų mediacijos civilinėse ir komercinėse bylose aspektų (OL 2008 L 136, p. 3).
- 2004 m. liepos 2 d. Europos mediatorių elgesio kodeksas http://ec.europa.eu/civiljustice/adr/adr_ec_code_conduct_lt.pdf.
- Europos Tarybos Ministrų Komiteto 1998 m. sausio 21 d. rekomendacija Nr. R(98)1 „Dėl šeimos mediacijos“, https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectID=09000016804ecb6e.
- Europos Tarybos Ministrų Komiteto 2002 m. rugsėjo 18 d. rekomendacija Rec (2002)10 „Dėl mediacijos civilinėse bylose“, https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectID=09000016805e1f76.
- Europos Tarybos Ministrų Komiteto 2021 m. rugsėjo 5 d. rekomendacija „Dėl alternatyvų bylinėjimuisi tarp administracinių institucijų ir privačių asmenų“, https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectID=09000016805e2b59.
- 2007 m. gruodžio 7 d. Europos veiksmingo teisingumo komisijos (CEPEJ) Gairės dėl geresnio rekomendacijų „Dėl šeimos mediacijos“ ir „Dėl mediacijos civilinėse bylose“ įgyvendinimo CEPEJ(2007)14E, <https://rm.coe.int/16807475b6>.
- 2007 m. gruodžio 7 d. Europos veiksmingo teisingumo komisijos (CEPEJ) Gairės dėl geresnio rekomendacijos „Dėl alternatyvų bylinėjimuisi tarp administracinių institucijų ir privačių asmenų“ įgyvendinimo, <https://rm.coe.int/1680747683>.
- Lietuvos Respublikos mediacijos įstatymas (su pakeitimais).
- Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas (su pakeitimais).
- Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodeksas (su pakeitimais).
- Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymas (su pakeitimais).
- Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymas (su pakeitimais).

16. Lietuvos Respublikos valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymas (su pakeitimais).
17. Teisėjų tarybos 2018 m. lapkričio 30 d. nutarimas Nr. 13P-125-(7.1.2) „Dėl Teisminės mediacijos taisyklių patvirtinimo“ (su pakeitimais);
18. Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2018 m. gruodžio 31 d. įsakymas Nr. 1R-289 „Dėl Lietuvos Respublikos mediacijos įstatymo įgyvendinimo“ (su pakeitimais);
19. Lietuvos administracinių ginčų komisijos pirmininko 2021 m. sausio 5 d. įsakymas Nr. 1VE-2 „Dėl 2020 m. gruodžio 30 d. įsakymo Nr. 1VE-34 „Dėl Neteisminės mediacijos organizavimo ir vykdymo Lietuvos administracinių ginčų komisijoje ir jos teritoriniuose padaliniuose tvarkos aprašo tvirtinimo“ pakeitimo“.

Papildoma literatūra

CHRISS, W.	2016	Never Split the Difference: Negotiating as if Your Life Depended on It		HarperCollins: New York
FRANK, M. L. B.	2019	Mind of a Peacemaker: The psychology of mediation.		Kendall Hunt: Dubuque
STITT A.	2004	Allan Mediation: a practical guide		London: Cavendish Publishing Limited
URY W.	1993	Getting Past No: Negotiating in Difficult Situations		Bantam Books: New York
MOORE CH. W.	2014	The Mediation Process: Practical Strategies for Resolving Conflict		Jossey-Bass: San Francisco
BARUCH BUSH R.A, FOLGER J.P.	2005	The Promise of Mediation: The Transformative Approach to Conflict		Jossey-Bass: San Francisco
MENKEL-MEADOW C. J., KUPFER SCHNEIDER A., PORTER LOVE L.	2006	Negotiation: processes for problem solving		Aspen Publishers Inc.: New York
OLIVER D.	2003	How to Negotiate Effectively		Kogan Page Ltd.: London
FOLBERG J., TAYLOR A.	1984	Mediation: a comprehensive guide to resolving conflicts without litigation		Jossey-Bass: San Francisco